

Trendy v obchodu s padělanými a pirátskými výrobky

Shrnutí

Shrnutí

Tato studie představuje aktualizovanou kvantitativní analýzu hodnoty, rozsahu a velikosti světového obchodování s padělanými a pirátskými výrobky. Ve zprávě se používá na míru uzpůsobená statistická metodika, která byla původně vyvinuta pro zprávu organizace OECD (z roku 2008) a rozpracována ve zprávě organizace OECD a úřadu EUIPO (z roku 2016) vycházející z dat za rok 2013.

V této aktualizované zprávě vycházející z dat za rok 2016 se odhaduje, že v uvedeném roce mohl objem mezinárodního obchodu s padělanými a pirátskými výrobky činit až 509 miliard USD. To představuje až 3,3 % světového obchodu. Do této částky nejsou zahrnuty padělané a pirátské výrobky, které byly vyrobeny a spotřebovány v jednom a téže státě, ani pirátské digitální výrobky, které byly distribuovány přes internet. V předchozí studii vypracované organizací OECD a úřadem EUIPO, která vycházela z téže metodiky, se odhadovalo, že obchod s padělaným a pirátským zbožím představoval v roce 2013 až 2,5 % světového obchodu, což odpovídá částce 461 miliard USD.

Mezi roky 2013 a 2016 se podíl obchodu s padělaným a pirátským zbožím na světovém obchodu velmi výrazně zvýšil. Tento nárůst byl však udáván v době relativního zpomalení celkového světového obchodu. Intenzita padělání a pirátství je tudíž na vzestupu, což přináší významná potenciální rizika pro duševní vlastnictví (DV) ve znalostních, otevřených a globalizovaných ekonomikách.

Na základě podobných údajů EU se v této studii provádí rovněž důkladné hodnocení situace v Evropské unii. Z výsledků vyplývá, že v roce 2016 činil dovoz padělaných a pirátských výrobků do EU až 121 miliard EUR (134 miliard USD), což představuje až 6,8 % objemu dovozu do EU ve srovnání s 5 % dovozu do EU v roce 2013. Je třeba poznamenat, že tyto výsledky vycházejí z poznatků týkajících se zboží zabaveného celními orgány a nezahrnují padělané a pirátské výrobky vyrobené a spotřebované v dané zemi ani pirátský digitální obsah na internetu.

Padělané a pirátské výrobky mají i nadále složité obchodní trasy a zneužívají několik překladních tranzitních bodů. V řadě těchto tranzitních ekonomik se nachází zóny volného obchodu, které jsou významnými středisky mezinárodního obchodu.

Rovněž je na vzestupu využívání malých zásilek k obchodování s padělkami. Malé zásilky, které se většinou zasílají poštou nebo expresními službami, jsou příkladem větší snadnosti obchodování, na druhé straně jsou však také způsobem, jak mohou pachatelé trestné činnosti snížit šance na odhalení a minimalizovat riziko sankcí. Rozšíření malých zásilek zvyšuje celním orgánům náklady na kontrolu a odhalování a

vytváří další významné překážky pro donucovací orgány. V této oblasti je tudíž zapotřebí koordinovaného přezkumu politik.

Padělky lze nalézt ve velkém a stále se zvyšujícím počtu odvětví, jako je běžné spotřební zboží (obuv, kosmetika, hračky), výrobky prodávané podniky podnikům (business-to-business) (náhradní díly nebo chemické látky), výrobky IT (telefony, baterie) a luxusní zboží (módní oděvy, luxusní hodinky). Je třeba vyzdvihnout, že řada padělků, zejména léčivých přípravků, potravin nebo nápojů a zdravotnického vybavení, může představovat vážná negativní rizika v oblasti zdraví a bezpečnosti.

Ačkoliv padělané a pirátské zboží pochází prakticky ze všech ekonomik na všech kontinentech, nejčastějším místem původu je i nadále s převahou Čína a Hongkong (Čína).

Společnosti postižené paděláním a pirátstvím jsou i nadále zaregistrovány zejména v zemích OECD, hlavně ve Spojených státech, Francii, Itálii, Švýcarsku, Německu, Japonsku, Koreji a ve Spojeném království. Cílem se však stává i rostoucí počet společností registrovaných v ekonomikách s vysokými příjmy, které nejsou členy OECD, např. v Singapuru a Hongkongu (Číně). Kromě toho je stále větší počet nositelů práv ohrožených paděláním registrován v Brazílii, Číně a jiných rozvíjejících se ekonomikách. Padělání a pirátství tudíž představuje významné riziko pro všechny inovativní společnosti, které ve svých podnikových strategiích spoléhají na duševní vlastnictví, ať už se nacházejí kdekoliv.

Vládní instituce, které chtějí porozumět tomuto riziku a bojovat proti němu, potřebují aktuální informace o velikosti, rozsahu a trendech v oblasti obchodu s padělanými a pirátskými výrobky. Cílem této studie je do určité míry osvětlit fungování nezákonného obchodu, ale je třeba další analýzy, která podpoří řešení v oblasti politiky a prosazování práva, a též je nutné umožnit spolupráci vládních institucí a agentur na celém světě.